

Организация на правосъдието и правозащитните институции

Конспект за изпит

№	Въпрос
1.	Правозащитна функция на правовата държава и гражданското общество. Правото като обект на правна защита.
2.	Правозащитна институция - понятие. Видове правозащитни институции.
3.	Съдебната власт в разделението и баланса на властите. Съдебната власт според Конституцията от 1991 г.
4.	Принципи на организация и дейност на правосъдието. Принципът за независимост на съдебната власт и организационното му осигуряване.
5.	Правосъдие и правораздаване. Същност на правозащитната дейност, осъществявана от съда.
6.	Висш съдебен съвет.
7.	Висш прокурорски съвет.
8.	Инспекторат.
9.	Съдебна система. Видове съдилища. Инстанционност и структура на съдилищата.
10.	Районен съд.
11.	Окръжен съд.
12.	Апелативен съд.
13.	Върховен касационен съд.
14.	Административен съд.
15.	Върховен административен съд.
16.	Военен съд. Военноапелативен съд.
17.	Прокуратура – функции и принципи на дейност. Европейска прокуратура.
18.	Система на прокуратурата. Следствени органи.
19.	Правен статус на съдиите, прокурорите и следователите.
20.	Правен статус на съдебните изпълнители и на съдиите по вписванията.
21.	Стажант-юрист. Младши съдии и младши прокурори.
22.	Нотариус. Нотариална камара.
23.	Правото на защита. Адвокатура.
24.	Организация на адвокатурата - принципи и система.
25.	Извънсъдебно решаване на правни спорове. Медиация. Арбитраж.
26.	Квазисъдебни органи – особености на юрисдикционната дейност.
27.	Комисия за защита от дискриминация. Комисия за противодействие на корупцията. Комисия за отнемане на незаконно придобито имущество. Комисия за защита на конкуренцията.
28.	Конституционен контрол – модели.
29.	Конституционен съд – организация и ред на дейност.
30.	Правомощия на Конституционния съд. Субекти на сезиране.
31.	Омбудсман – същност и европейски модели. Европейски омбудсман.
32.	Правомощия и ред на дейност на омбудсмана.
33.	Наднационална защита на основните права. Конвенция за защита на правата на човека и основните свободи.

34.	Европейски съд по правата на човека - компетентност и актове.
35.	Съдебната власт в ЕС. Съд на ЕС.
36.	Правозащитна дейност, осъществявана от Съда на ЕС - видове.

Библиография

Основна:

1. Снежана Начева, Правозащитни институции, С., Изд. Сиби, 2005, 2007
2. Конституционен съд – юриспруденция (1991-1996), Изд. Отворено общество, С., 1997.
3. Конституционен съд – юриспруденция (1997 – 2006), Изд. Отворено общество, С., 2010.
4. Конституция на Република България с тълкувателните решения на Конституционния съд (1991-2020), С., УИ „Св. Климент Охридски“, 2021.
5. Институцията омбудсман в Европа и България. Правна същност и практика, Изд. Център за изследване на демокрацията, С., 2004.
6. Жасмин Попова, Право на Европейския съюз, Сиела, С., 2020.
7. Дик Ленард, Европейски съюз (Справочник), Изд. Книжен тигър, С., 2003.
8. Чернева, Б., Н. Киселова и др. Защита на основните права. Курс лекции, Сиела, С., 2023.
9. Карагъзова-Финкова, М. Американският и европейският модел на съдебен контрол за конституционност: възникване и развитие, С., Албо, 1994.
10. Карагъзова-Финкова, М. Конституционните юрисдикции в новите демокрации от Европейския съюз, 2009.
11. ван Дайк, П., Г. Й. Х. ван Хууф, Европейската конвенция за правата на човека – теория и практика, изд. на фондация Български адвокати за правата на човека, С., 2000.
12. Харис, Д., М. О'Бойл, К. Уорбрик, Право на Европейската конвенция за правата на човека, С., Сиела, 2015.
13. Неновски, Н., Конституционното право на защита, Сиби, С., 1998.

Допълнителна:

1. Диана Ковачева, Националните институции за защита на правата на човека: международноправни стандарти и предизвикателства, Изд. на БАН „проф. Марин Дринов“, С., 2021.
2. Пенчо Пенев, Съдебната власт в България 1989-2014 г., Сиби, С., 2014.
3. Радослава Янкулова, Конституционното правосъдие и защитата на основните права, Сиела, С., 2020.
4. Христо Орманджиев, Конституционните функции на омбудсмана – извънсъдебен способ за защита правата на гражданите, Фабер, В. Търново, 2020.
5. Начева, Сн. „Отново за конституционната защитимост на правото на защита“, Общество и право, бр. 1-2, 2006, 6-17.
6. Друмева, Ем., „Конституционната жалба и мястото ѝ в българския модел на конституционно правосъдие“, Юридически барометър, бр.7, 2013 г., с. 69-121.
7. Пенев, П. „Българското конституционно правосъдие и защитата на основните права“, Адвокатски преглед, бр. 12, 2013, 24-35.
8. Пенев, П. „Адвокатът, Конституцията, приложимото право“ (с анотирана практика на Конституционния съд), изд. Фабер, 2018.

9. Пенев, П. „Проблеми на регулацията на българското конституционно правосъдие“, "Конституционни изследвания", изд. на Конституционния съд, т. 1, 2019.
10. Съдебната власт в практиката на Конституционния съд на Република България, 1991 - 2021 г., съст. П. Пенев, изд. Национален Институт на Правосъдието, 2021.
11. Пенев, П. „Съдебната власт - перспектива на българския модел“, Сиби, С., 2023.
12. Орманджиев, Хр., Индивидуалната конституционна жалба като способ за защита правата на гражданите, С., Сиела, 2023.

Февруари 2024 г.

проф. д-р Пламен Киров